

یادداشت

نقدی بر کاربرد مفهوم TOD در پروژه‌های شهری پایتخت

پروانه مافی | نماینده تهران در مجلس

در شهرسازی امروز، توسعه شهر و حمل‌ونقل را نمی‌توان دو مفهوم تفکیک‌پذیر تلقی کرد، چراکه حمل‌ونقل، محرک اقتصادی شهرها و اساس رشد و توسعه شهری است. در شهرهای امروزی به دلیل پرانگندگی نواحی شهری و به دنبال آن، عدم تمرکز خدمات گوناگون شهری در یک منطقه، شهروندان برای دسترسی به این خدمات باید سفرهای درون‌شهری متعددی را تجربه کنند اما سوال اصلی این است که کدام یک از مدل‌های حمل‌ونقل شهری به‌عنوان بهترین گزینه برای جابه‌جایی افراد در نظر گرفته می‌شود؟ پاسخ این سوال را باید در توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل همگانی (Transport Oriented Development) جست‌وجو کرد.

الگوی توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل همگانی یکی از الگوهای توسعه شهری است که بر محوریت حمل‌ونقل عمومی و به‌ویژه مترو استوار است. این الگوی توسعه که بعضاً در مواردی از آن به‌عنوان «توسعه پشتیبان حمل‌ونقل عمومی» نیز یاد می‌شود، میان کاربری زمین و حمل‌ونقل، ارتباط ایجاد کرده و در اصل حمل‌ونقل عمومی را محور توسعه شهری قرار می‌دهد. این الگو با استقرار کاربری‌های متراکمب به‌صورت مختلط سکونتی و غیرمستقلی در ایستگاه‌های مترو یا اراضی اطراف آن، زمینه استفاده از خودرو شخصی را کاهش داده و در مقابل، استفاده از مترو را افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر، این الگو از طریق به دنبال آرایه پاستیکی جهت رفتارآمدهای فراینده و اجتناب‌ناپذیر شهری - حومه‌ای است و از سوی دیگر در جهت کاهش اثرات نامطلوب این سفرها، همچون آلودگی هوا و صدای و هدررفت منابع سوختی گام برمی‌دارد.

نتیجه قابل توجهی که در تعریف توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل عمومی باید مدنظر قرار گیرد، این است که در چنین الگوی توسعه‌ای علاوه بر تمرکز بر خصوصیات فیزیکی نظیر تراکم، اختلاط کاربری، سطح خدمات سامانه حمل‌ونقل عمومی و ارتباطات خیابان‌ها، باید به معیارهایی کیفی نیز توجه داشته و هدف اصلی را در دنیای کند که مهمترین آنها عبارتند از: کارایی مکان از دیدگاه تراکم، دسترسی‌های مطلوب و پیاده‌مداری، وجود انتخاب‌های متنوع برای سکونت، تحقق ارزش‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی در مکان، ارتقای قابلیت زیست‌پذیری ضامن بهبود کیفیت هوا با کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی، افزایش مزایای جابه‌جایی، افزایش دسترسی به گرانه‌های فرهنگی و خدمات شهری.

اکثریت قریب به اتفاق تحقیقات علمی صورت‌گرفته در حوزه TOD و نمونه‌های موردی آن در شهرها و کلانشهرهای مختلف اعم از توسعه‌یافته و در حال توسعه نشان دهنده بهینه‌بودن این الگوی توسعه شهری است و جای تردیدی در صحیح‌بودن آن، چه به لحاظ علمی و چه به لحاظ تجارب مدیریت شهری وجود ندارد، اما چالش و مسأله اصلی برخی کلانشهرها و شهرهایی مانند تهران در عدم شناخت صحیح ماهیت این نوع از توسعه است و با وجود این که در اصول کلی توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل عمومی مواردی همچون پیاده‌روی و توسعه فشرده از جمله عناصر ثابت برنامه‌های توسعه شهری محسوب می‌شود، اما عدم آگاهی کامل از مفاهیم تکمیلی چون TOD، گامی سایر اصول کنونی را زیر سوال برده است. یکی از بارزترین مثال‌های برداشت نادرست از مفهوم TOD در پایتخت را می‌توان در پروژه مجتمع ایستگاهی مترو حقانی و ساخت مجتمع تجاری در جوار آن مشاهده کرد. در حالی که هیچ یک از اصول الگوی توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل عمومی اشاره‌ای به ساخت مجتمع‌های بلندمرتبه تجاری در نزدیکی ایستگاه‌های مترو ندارد. این پروژه در شهر تهران با نام TOD شناخته شده است. همان‌طور که پیشتر اشاره شد، یکی از اهداف اصلی پروژه‌های TOD در سرتاسر جهان، ایجاد عدالت اجتماعی و توجه به تمامی اقشار جامعه است و مبتنی بر همین دلیل، این الگوی توسعه بر گسترش کاربری‌های مختلط و خریدوفروشی‌ها استوار است، نه ساخت مجتمع‌های تجاری بلندمرتبه.

یکی از ریشه‌های اصلی عدم شناخت ماهیت حقیقی و صحیح TOD در تهران را می‌توان مغفول‌ماندن این مقوله در برنامه پنج‌ساله دوم شهرداری تهران دانست، چراکه تنها در یک ماده (ماده ۱۷ از فصل ۲) این برنامه مختصراً به موضوع TOD اشاره شده است. درحالی که باید از رکان اصلی این الگوی توسعه و الزامات قانونی آن برای جلوگیری از برداشتهای نادرست و غیرعلمی در برنامه عملیات شهر تهران تبیین می‌شد. از این‌رو لازم است تا شورای شهر پنجم در تدوین برنامه پنج‌ساله سوم شهرداری تهران، موضوع توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل همگانی با نگاهی علمی، دقیق و به تفصیل مدنظر قرار دهد تا در سال‌های آینده شاهد اجرای پروژه‌هایی که تنها منجر به هدررفت منابع مالی شهری می‌شود، نباشیم.

«شهروند» از ماجرای لورفتن سوال‌های امتحانات نهایی در گفت‌وگو با رئیس مرکز سنجش آموزش و پرورش گزارش می‌دهد

پلیس فتا و آموزش و پرورش به دنبال لودهندگان سوال‌ها

عمادی، رئیس مرکز سنجش آموزش و پرورش: تاکنون سر نخ‌ی در ارتباط با لورفتن سوال‌های امتحان نهایی به دست نیامده است

دانش آموزان هر اطلاعاتی دارند در اختیار آموزش و پرورش قرار دهند



دنیال آن حراست آموزش و پرورش و پلیس فتا وارد عمل شدند، آنها دنبال این بودند که تخلف انجام‌شده را کشف کنند. در بررسی‌های آنها مشخص شد که برخی سایت‌ها، سوال‌های تاریخ گذشته مثل سوال‌های سال‌های گذشته را به دانش‌آموزان فروخته‌اند. بنابراین این سوالاتی که منتشر شده بود، مربوط به سوالات امتحان نهایی نبود.

دانش خودتان این احتمال را می‌دید که تخلفی صورت گرفته باشد؟ به هر حال ممکن است تخلفی صورت گرفته باشد اما باید توجه داشت که سوال‌های امتحان نهایی داخل پاکت است و رأس ساعت ۸ صبح باز می‌شود. ممکن است در مدرسه‌های این سوال‌ها ۲۰ دقیقه زودتر باز شده باشد اما با توجه به این که دانش‌آموزان آن ساعت سر جلسه هستند، باز هم احتمال سوءاستفاده کم است.

پرویش از این با همکاری پلیس فتا و حراست آموزش و پرورش، افرادی در ارتباط با انتشار سوال‌های تاریخ گذشته دستگیر شدند، اما مشخص شد که آن سوال‌ها لورفتن سوال‌ها کم‌کم می‌گیرد؟

ما از دانش‌آموزان خواستیم تا هر اطلاعاتی که درباره این موضوع دارند، به ما بدهند. روز گذشته هم چند دانش‌آموز به مرکز سنجش آمدند و ما به آنها گفتیم؛ هر مدرکی که دارند و نشان دهد که سوال‌ها قبل از شروع آزمون منتشر شده، در اختیارمان قرار دهند تا ما تحقیقاتمان درباره این موضوع را آغاز کنیم.

تا الان سر نخ‌ی به دست نیآورده‌اید؟ تا الان چیزی که این موضوع را ثابت کند در اختیار نداریم. مشخص نشده که بیشترین اعتراض دانش‌آموزان درباره لورفتن کدام درس‌هاست؟ خیر، این موضوع هم برای ما مشخص نشده است.

این‌ها که به گفته یکی از دانش‌آموزان معترضی که امروز در کنار سایر همکلاسی‌هایش مقابل آموزش و پرورش تجمع کردند، قرار است با مدیر کل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات آموزش و پرورش ملاقات کنند اما میرشاه ولد، در گفت‌وگو با «شهروند» این موضوع را رد کرد و گفت: «کسی تاکنون با من ملاقاتی نداشته است.» به گفته او، تاکنون هیچ شکایتی درباره لورفتن سوال‌های امتحان نهایی گزارش نشده است: «تا الان کسی شکایتی در این زمینه نکرده است، با این حال امتحان لورفتن سوال‌های امتحان نهایی به مرکز سنجش آموزش و پرورش مربوط می‌شود.»

حالا عبدالرسول عمادی، رئیس مرکز سنجش آموزش و پرورش در گفت‌وگو با «شهروند» توضیح بیشتری درباره حاشیه‌ها و جزئیات ماجرای لورفتن سوال‌های امتحان نهایی دانش‌آموزان می‌دهد.

پیش از این شما به صورت قاطعانه اعلام کرده بودید که هیچ کدام از سوالات امتحان نهایی لو نرفته، اما همین دیروز، تعدادی از دانش‌آموزان مقابل آموزش و پرورش تجمع کرده و نسبت به ماجرای لورفتن سوالات امتحان نهایی اعتراض کردند. الان تکلیف این دانش‌آموزان چیست؟

به‌طور کلی، ماجرای لورفتن سوالات امتحان نهایی، روز پیش اعلام کرد که آموزش و پرورش هیچ شکایتی در ارتباط با شناسایی فرورفتگان سوالات اصلی

درمانی کشور مصوب کرد داروهای بیولوژیک در درمان بیماری‌های روماتیسمی براساس «قیمت‌گذاری مرجع دوره تمام درمان» تحت پوشش بیمه‌ای قرار گیرد.

میزان فرانشیز پرداختی را برای بیماران بستری و بستری موقت شهری در مراکز دولتی ۱۰ درصد و برای بیماران بستری و بستری موقت روستایی و ساکنان شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و عشایر در مراکز دولتی را عایت‌نظام‌الرجاء هدرصد تعیین کرد.

علاوه بر این، تعرفه برخی از خدمات شامل بیهوشی و درد، سسونوگرافی، آنژیوگرافی عروق کرونر، اکو کاردیوگرافی غیرمجازرادی، آنژیوپلاستی عروق کرونر و شیمی‌درمانی کاهش یافت.

هیأت دولت همچنین سرنانه پزشک خانواده و مراقب سلامت (ماما/پرستار) در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۴ را به ازای هر نفر در ماه در مناطق شهری برای پزشکان دونوبت کاری (دو شیفت) با ۱۰ درصد افزایش، معادل ۴۶۲۰۰ ریال و برای پزشکان تک‌نوبت کاری (تک‌شیفت) ۵۵ درصد افزایش معادل ۲۹۴۰۰ ریال تعیین کرد.

هیأت وزیران به دنبال تصمیمات شصت‌وچهارمین جلسه شورایعالی بیمه خدمات

حقیقی و صحیح TOD در تهران را می‌توان مغفول‌ماندن این مقوله در برنامه پنج‌ساله دوم شهرداری تهران دانست، چراکه تنها در یک ماده (ماده ۱۷ از فصل ۲) این برنامه مختصراً به موضوع TOD اشاره شده است. درحالی که باید از رکان اصلی این الگوی توسعه و الزامات قانونی آن برای جلوگیری از برداشتهای نادرست و غیرعلمی در برنامه عملیات شهر تهران تبیین می‌شد. از این‌رو لازم است تا شورای شهر پنجم در تدوین برنامه پنج‌ساله سوم شهرداری تهران، موضوع توسعه مبتنی بر حمل‌ونقل همگانی با نگاهی علمی، دقیق و به تفصیل مدنظر قرار دهد تا در سال‌های آینده شاهد اجرای پروژه‌هایی که تنها منجر به هدررفت منابع مالی شهری می‌شود، نباشیم.

مدیر امور آب و فاضلاب شهرستان شیراز را تجهیز و بهره‌برداری چاه مخزن ذخیره و حجت در شهرک امیربهر شیراز خبر داد.

به گزارش روابط عمومی امور آب و فاضلاب شیراز، ناصر محرمی گفت: «کاهش بارش نزولات آسمانی در سنوات گذشته و برداشتهای بی‌رویه آب سفرهای زیرزمینی، باعث سستی، رانش و فرورفتن زمین در این مناطق شده و این امر سبب انحراف و بریدگی لوله جدار فولادی چاه‌های آب می‌شود که چاه مذکور به همین دلیل متأسفانه از مدار خارج شد.»

او ادامه داد: «به منظور جبران کمبود آب شرب در مناطق و فاضلاب شهرستان شیراز را تجهیز و بهره‌برداری چاه مخزن ذخیره و حجت در شهرک امیربهر شیراز خبر داد.

به گزارش روابط عمومی امور آب و فاضلاب شیراز، ناصر محرمی گفت: «کاهش بارش نزولات آسمانی در سنوات گذشته و برداشتهای بی‌رویه آب سفرهای زیرزمینی، باعث سستی، رانش و فرورفتن زمین در این مناطق شده و این امر سبب انحراف و بریدگی لوله جدار فولادی چاه‌های آب می‌شود که چاه مذکور به همین دلیل متأسفانه از مدار خارج شد.»

او ادامه داد: «به منظور جبران کمبود آب شرب در مناطق و فاضلاب شهرستان شیراز را تجهیز و بهره‌برداری چاه مخزن ذخیره و حجت در شهرک امیربهر شیراز خبر داد.

خبر

خبر معاون میراث فرهنگی استان کرمان درباره ثبت اضطراری یکی از بناهای تاریخی کرمان:

شهرداری اجازه نمی‌داد «خانه شهر» ثبت ملی شود

شهروند | تهدید دوباره بنای «خانه شهر» کرمان، سرانجام باعث شد مسئولان میراث فرهنگی این استان به ثبت اضطراری این بنا اقدام کنند. این در حالی است که مدیر کل ثبت آثار پیش از این در گفت‌وگو با «شهروند» خبر داده بود که سال پیش از مسئولان استانی درخواست کرده بودند تا پرونده ثبت ملی «خانه شهر» را به سازمان میراث فرهنگی ارسال کنند، اما این اتفاق تاکنون رخ نداده است. اتفاق تازه این است؛ اگرچه پیش از این شهرداری کرمان به‌عنوان مالک بنا اجازه ثبت رانمی داده است، اما حالا نفاهم شده تا در منتهی‌الیه بنای تاریخی خانه شهر، یک مسیر ورودی برای ساختمان جدید استاندارد تعبیه شود و در عین حال با ثبت ملی هم موافقت شده است. بنای تاریخی خانه شهر در دوره پهلوی و بین سال‌های ۵۳ و ۵۵ ساخته شده است و معماری آن برگرفته از معماری سنتی و مدرن است.

معاون میراث فرهنگی کرمان با اشاره به این که پیگیری‌های بسیار زیادی برای حفظ و حراست بناهای تاریخی خانه شهر از سوی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کرمان صورت گرفته است، اضافه کرد: «بر اساس مستندات و مکاتبات موجود، در سال ۱۳۹۰، شورای شهر کرمان در کمیسیون ماده ۵ که اداره کل میراث فرهنگی استان هم در آن عضویت داشته است، تصمیم به تخلیه بنای تاریخی خانه شهر می‌گیرد.»

همچنین گفت: «خوشبختانه تخریب این بنای تاریخی در آن سال انجام نمی‌شود و پس از روی کار آمدن دولت یازدهم، تخریب بنا از دستور کار خارج می‌شود اما منتفی نمی‌شود چون چاه هم مالک بنا، شهرداری، اجازه مستندنگاری و تهیه پرونده ثبتی را نمی‌داد. متأسفانه در پی تصویب تخریب بنا، عملیات اجرایی ساختمان جدید استانداری با فرض تخریب بنا آغاز شد و طرح این ساختمان، ورودی‌های ساختمان جدید استانداری را براساس این فرضیه طراحی و اجرا کرد.»

به گفته معاون میراث فرهنگی استان کرمان، در جلسه‌های که دیروز برگزار شد، مقرر شد در منتهی‌الیه بنای تاریخی خانه شهر، یک مسیر ورودی برای ساختمان جدید استانداری تعبیه شود. همچنین شهرداری با ورود کارشناسان میراث فرهنگی به بنا، مستندنگاری و تهیه پرونده ثبتی موافقت کرد. رومی با اشاره به این که ثبت اضطراری بنای تاریخی خانه شهر در دستور کار اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کرمان قرار گرفته است، اضافه کرد: «بخش جلوی این ساختمان که به‌عنوان گالری هنری مورد استفاده قرار می‌گرفته است، پس از ثبت احتمالا تبدیل به موزه می‌شود.»

معاون میراث فرهنگی کرمان با اشاره به این که پیگیری‌های بسیار زیادی برای حفظ و حراست بناهای تاریخی خانه شهر از سوی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کرمان صورت گرفته است، اضافه کرد: «بر اساس مستندات و مکاتبات موجود، در سال ۱۳۹۰، شورای شهر کرمان در کمیسیون ماده ۵ که اداره کل میراث فرهنگی استان هم در آن عضویت داشته است، تصمیم به تخلیه بنای تاریخی خانه شهر می‌گیرد.»

همچنین گفت: «خوشبختانه تخریب این بنای تاریخی در آن سال انجام نمی‌شود و پس از روی کار آمدن دولت یازدهم، تخریب بنا از دستور کار خارج می‌شود اما منتفی نمی‌شود چون چاه هم مالک بنا، شهرداری، اجازه مستندنگاری و تهیه پرونده ثبتی را نمی‌داد. متأسفانه در پی تصویب تخریب بنا، عملیات اجرایی ساختمان جدید استانداری با فرض تخریب بنا آغاز شد و طرح این ساختمان، ورودی‌های ساختمان جدید استانداری را براساس این فرضیه طراحی و اجرا کرد.»

به گفته معاون میراث فرهنگی استان کرمان، در جلسه‌های که دیروز برگزار شد، مقرر شد در منتهی‌الیه بنای تاریخی خانه شهر، یک مسیر ورودی برای ساختمان جدید استانداری تعبیه شود. همچنین شهرداری با ورود کارشناسان میراث فرهنگی به بنا، مستندنگاری و تهیه پرونده ثبتی موافقت کرد. رومی با اشاره به این که ثبت اضطراری بنای تاریخی خانه شهر در دستور کار اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کرمان قرار گرفته است، اضافه کرد: «بخش جلوی این ساختمان که به‌عنوان گالری هنری مورد استفاده قرار می‌گرفته است، پس از ثبت احتمالا تبدیل به موزه می‌شود.»

معاون میراث فرهنگی کرمان با اشاره به این که پیگیری‌های بسیار زیادی برای حفظ و حراست بناهای تاریخی خانه شهر از سوی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کرمان صورت گرفته است، اضافه کرد: «بر اساس مستندات و مکاتبات موجود، در سال ۱۳۹۰، شورای شهر کرمان در کمیسیون ماده ۵ که اداره کل میراث فرهنگی استان هم در آن عضویت داشته است، تصمیم به تخلیه بنای تاریخی خانه شهر می‌گیرد.»

جدول شماره ۱۱۵۳

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۶	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۷	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۹	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

حل جدول شماره ۱۱۵۲

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۶	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۷	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۹	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

بالای فرنگی  
۹- پیش از مسابقات وزنه‌برداری و بیشتر رشته‌های انفرادی انجام می‌شود- تکرار حرفی-  
۱۰- متضاد- بزی- التماس- سمبل وقت  
۱۱- بارفروخته- رسم وروش- ضربه‌ای با پشت پا  
۱۲- کوزه سفالی- ماه یابیزی- لقب ششمین معصوم  
۱۳- خاندان- ستاره هندی- بایرن- مونیخ- از پسران فردین- از نشانه‌های جمع در زبان فارسی  
۱۴- جای‌ی برای گذاشتن کتاب- برودت- غرور  
۱۵- کارگردان اسکار برده آمریکایی فیلم جوخه و متولد چهارم جولای- پایتخت هند

عمودی  
۱- توده خاک- پنجمین مثنوی از مثنوی‌های هفت‌اورنگ‌جایی  
۲- همراه خاک‌انداز- کیوتو صحرایی  
۳- هر یک از دو سطح سکه- پسرش از دانشمندان و حکمای نامی ایران بود- علم اثبات اصول و عقاید دینی و دفاع از آنها- علامت بیماری  
۴- خوان بهشت- دیوار قلعه در قدیم  
۵- غذای تبریزی- خوش قامت و جودداشتن  
۶- واحد شمارش درخت- برج کج ایتالیا- فراوان  
۷- دام صیادی- صدای مار- یکی از مولکول‌های تشکیل‌دهنده آب  
۸- پوستین و جبهه- قابله- پول چین-